

Forfatter Lars Saabye Christensen
Mine damer og herrer

CHRISTENSEN 2006

I Statsråd for Kongen 21. august 1847 i Christiania ble det fattet beslutning om innstiftelse av en Ridderorden og det ble forfattet en kongelig kunngjøring som følger:

**”Vi OSCAR, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige, de
Gothers og Venders; Gjøre Vitterlig:**

Vi have fundet det tjenligt, i Henhold til Grundlovens § 23, herved at oprette en Kongelig Norsk Ridder-Orden, hvilken Vi, til Ihukommelse af den Konge, der i sin Tid befriede Norge fra fremmed Vælde, og maa ansees som Rigets anden Stifter samt som første Ordner af dets christelige Lovgivning, have besluttet at kalde St. Olafs-Ordenen, og for hvilken Vi erklære Os som Herre og Stormester

Givet i Christiania den 21de August 1847

Under Vor Haand og Rigets Segl

Oscar”

Av Ordenens statutter, som er datert samme dag siteres § 1 som hadde følgende ordlyd:

”Denne Orden er indstiftet for at belønne utmerkede Fortjenester af Konge og Fædreland, af Menneskeheden eller af Kunst og Videnskap.”

De regjerende monarker har gjennom tiden tilpasset ordenens statutter, således har H. M. Kong Harald V den 15. januar 1997 bestemt at:

”Denne orden tildeles som belønning for utmerkede fortjenester av fedrelandet og menneskeheten.”

Ordenens segl inneholder dens insignier med omskrift: ”Ret og Sandhed, Den Kongelige Norske St. Olavs Orden.”

Ordensrådet er utnevnt av Kongen etter innstilling fra Hoffsjefen. I dag ledes rådet av Ordenskansler, Regjeringsråd Nina Frisak, Visekansler er Arbeidende styreformann Benedicte Berg-Schilbred, Skattmester er Hoffsjef Rolf Trolle Andersen, Ordensrådets øvrige medlemmer er Spesialrådgiver Kirsten Vinje Gunnerud, Professor Eivind Hiis-Hauge og Administrerende direktør Didrik Munch. Ordenens kanselli deltar i Rådets møter og består av Kansellisjef Egil Vindorum, Kansellist, Major Thomas Gram og Ordenssekretær Sven Gjeruld Gjeruldsen.

Ordensrådet innstiller for Ordenens Stormester, H.M. Kongen som tar beslutning om tildeling. Det blir årlig utnevnt ca 40 personer i ordenen. I dag er det ca 800 nålevende medlemmer i Den Kongelige Norske St Olavs Orden.

Så til dagens hovedperson:

Lars Saabye Christensen er født 21. september 1953 i Oslo. Han debuterte i 1976 med diktsamlingen Historien om Gly. Han hadde da allerede hatt flere dikt på trykk og deltatt i utgivelsen av det litterære undergrunnstidsskriftet "Dikt og datt"

Sin første roman utga han året etter, i 1977. Tittelen var Amatøren, og Saabye Christensen hevder ofte at alle hans romaner kunne ha båret den samme tittelen. Mennesker som sliter med indre usikkerhet og manglende oversikt over eget liv, som ikke stiller profesjonelt velforberedte i alle livets situasjoner, men velger galt og opptrer klossete – dette er personer han har en stadig tilbakevendende kjærlighet for i sine bøker.

Etter Amatøren fulgte ytterligere tre diktsamlinger samt to romaner, deriblant Jokeren som også ble hovedbok i Bokklubben Nye Bøker (1982). Så i 1984, kom hans – hittil – største romansuksess og samtidig en av de største litterære salgssuksesser i Norge overhode, Beatles. Nærmere 200.000 eksemplarer i

forskjellige utgaver er solgt så langt, i tillegg til salget utenfor Norge.

Det karakteristiske ved romanen er at stadig nye ungdomsgenerasjoner trykker boken til sitt hjerte og gjør den til sin roman. Fortellingen om de fire ungdommene Kim, Seb, Ola og Gunnar som vokste opp i Oslos nestbeste vestkant i en tid full av drømmer og forvirring har slått an strenger av spenning, latter, gråt og gjenkjennelse som knapt noen annen norsk roman har gjort de siste tiårene. Beatles er dessuten oversatt til flere språk og har fått rosende mottagelse spesielt i danske og tyske aviser.

Etter Beatles har Saabye Christensen foldet ut sitt talent mer enn noen gang. Han har foretatt vekselbruk mellom dikt og prosa, tatt sidesprang innom kriminalgenren og mottatt Rivertonprisen for Sneglene i 1987, han har engasjert seg i filmarbeid og skrevet lant annet manus til spillefilmen Brennede blomster (1985). Til NRKs store fjernsynsserie Landstrykere, bygget på Knut Hamsuns

August-trilogi, laget han manus. Han har skrevet flere filmmanuskripter, bl a til sine romaner Hermann og Gutten som ville være en av gutta. Han har også skrevet filmmanuskriptet til Telegrafisten basert på Knut Hamsuns Svermere.

Lars Saabye Christensen har engasjert seg aktivt for å hjelpe fram nye talenter i norsk litteratur. Han redigerte fra 1986 til utpå 90-tallet den årlige antologien Signaler, som er et samlingssted for nye litterære stemmer i det litterære miljøet.

Saabye Christensen er blitt tildelt en rekke litterære priser for sitt forfatterskap. Rivertonprisen er allerede nevnt. For debuten i 1976 mottok han Tarjei Vesaas' debutantpris. Han mottok Hørespillprisen 1981-82 for Columbus ankomst og Cappelenprisen i 1984. Den prestisjefylte Kritikerprisen ble tildelt ham i 1988. I 1990 valgte landets bokhandlere å gi ham Bokhandlerprisen for Bly. I denne romanen stifter vi bekjennskap

med hovedpersonene i Beatles, bare ti år eldre, mange illusjoner fattigere og ditto erfaringer rikere.

Lars Saabye Christensen markerte i 2001 sitt 25-årsjubileum som forfatter. Det gjorde han med boken Halvbroren, hvor handlingen spenner over mer enn et halvt århundre, og hvor han trekker opp et univers som er rikt og mangfoldig som det landet han skriver om, og de generasjonsvekslinger han skildrer.

I 2001 fikk forfatteren Bokhandlerprisen for annen gang, for Halvbroren. Saabye Christensen står også meget sterkt som novelleforfatter. I 1977 kom Den misunnelige frisøren. Da skrev Øystein Rotttem i Dagbladet: "Munter og melankolsk, vittig og vemodig, gripende og galgenhumoristisk...".

Om Ingens (1992) skrev Aftenpostens anmelder Terje Stemland: "Her finnes perler av iakttagelser, sproglige stjernedryss, rik humor, livsglede, vemod, sårhet, sorg, skamfølelse – hele den

menneskelige følelsesfære som bare en betydelig forfatter kan gjøre levende. ”En praktfull, dyster bok” skrev Kjell Olaf Jensen i Dagsavisen i 1999 om novellesamlingen Noen som elsker hverandre.

Da litteraturkritikerprisen ble tildelt Lars Saabye Christensen i 1988, skrev lederen, Kjell Olaf Jensen blant annet følgende: Det sies at det ikke lenger kan skrives stor litteratur i den vestlige velferdsstat hvor alle problemer er løst, alle har det jevnt bra og kjedelig og det ikke er annet å skrive om enn vår egen hodepine og våre traurige samlivsproblemer. Argumentet er ikke galt, selv om konklusjonen er det. Det viser seg nemlig at det fremdeles er forfattere som kan heve det alminnelige opp fra hverdagen, la det gå gjennom den magiske kvern som heter kunstnerens skapende fantasi og få det til å utsi viktige sannheter om oss selv, si oss noe om hva det er å være menneske. Dagens prisvinner er en slik forfatter. Hans virkemidler er tilsynelatende enkle; det dreier seg ikke minst om sproget. I en tid da mange som kaller seg

skribenter, knapt kjenner noe annet adjektiv enn "utrolig" og knapt noe annet verb enn "raser" klarer en ekte forfatter å karakterisere sine personer med en bisetning, en konjunksjon eller et pronomen. Det gjelder bare å treffe helt presist, og å få det til å se så enkelt ut at man sier: "Men dette er jo meg, dette kunne jeg ha sagt selv. "Intet er vanskeligere enn det enkle, det ukunstlede kunstverk. Uten et overflødig ord, men med en liten dose absurdisme, akkurat nok til at man gjenkjenner livet selv. Det hele sett gjennom et småguttsinn.

Lars Saabye Christensens bøker er oversatt og utgitt i en lang rekke land og flere er under arbeid.

I ordensrådets møte den 10. mai 2006, stadfestet av H. M. Kongen 12. mai, ble Lars Saabye Christensen besluttet utnevnt i Den Kongelige Norske St Olavs Orden.

Ordensrådet har i sin vurdering lagt vekt på at han i sitt forfatterskap med enkle midler og kunstnerisk fantasi, har maktet å levendegjøre de mennesker han skriver om, på en måte som har gjort det til en stor og gledelig opplevelse å lese hans dikt og romaner. Videre er det lagt vekt på hans arbeid for å hjelpe frem nye talenter i norsk litteratur.

Fra diplommet skal jeg få sitere:

**”Vi Harald Norges Konge gjør vitterlig at Vi under 10. mai 2006 har utnevnt Forfatter Lars Saabye Christensen for fortjeneste av norsk litteratur til Kommandør av Den Kongelige Norske St Olavs Orden av hvilken Vi selv er Stormester. Under vår hånd og St Olavs Ordens segl
Harald R”**

I ordenens opprinnelige statutter formantes mottageren å være denne orden verdig.

På vegne av H. M. Kong Harald V er det en ære for meg, å dekorere Lars Saabye Christensen med Kommandør av Den Kongelige Norske St Olavs Orden.

Gratulerer med utnevnelsen.